

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Et Særsyn i det nittende Aarhundrede

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Et Særsyn i det nittende Aarhundrede", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1804_28-com-root.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

Den Store Skolekommission, nedsat i 1789, opnåede i sit arbejde gennem 25 år vigtige resultater, bl.a. lovgivning om en læreruddannelse og skolegang for hhv. land- og bydistrikter.

undvære.

Eskilstrup.

person, der holder skole og er (eneste) lærer der.

Den blinde skolelærer hed Michel Larsen Krog; han ramtes af blindhed ca. 1792. Krog var oprindelig underofficer og blev 1768 skoleholder i Eskilstrup. I 1783 blev han stævnet for en provsteret, bl.a. fordi han havde forsømt skolen og været beruset nogle gange. Se indledningens afsnit "Biskop Bloch".

Tilsynet med skolerne var overladt til den lokale sognepræst, mens provst, amtmand og biskop havde overtilsynet med præstens funktion som skolemyndighed. I perioden 1772-99 var magister Christian R. Humble sognepræst i Ønslev og Eskilstrup. Hans efterfølger Peter Dalhoff var sognepræst i årene 1799-1827. Overtilsynet blev varetaget af Tønne Bloch, biskop over Fyns stift 1786-1803, samt af Søren Ingemann, provst 1782-97. Han afløstes af Didrik Blicher, provst 1797-1805. Se indledningens afsnit "De ansvarlige".

lærerlønnen.

sandsynligt.

bliver.

efter min mening.

Ydermere.

omtalte.

indskrev sig (hos præsten) som konfirmand.

endnu ikke kunne læse.

skadevoldende.

dvs. som sætter udbredelsen af oplysning tilbage.

dvs. præst. Se indledningens afsnit "Grundtvigs motiver".

ude af stand til.

dvs. ændre til undervisning i læsning. Jf. Johan Grundtvig (1779) *Catechismi Forklaring efter Saliggjørelsens Orden*. København, s. a4: "Dernæst forudsætter jeg, at, førend de Unge antages af en Præst til Beredelse til Confirmation, have de allerede faaet af Under-Lærerne den almindelige Ord-Forstand eller bogstavelige Kundskab, som og den allernaadigste Forordning om Confirmationen tilholder; ligesom da Lærlingernes Alder og med Alderen voxende Begreb er forskiællig; saa bør og Præstens Underviisning stige høyere, og indfatte en videre Omfang end Skoleholdernes."

Her havde Grundtvigs far J.O. Grundtvig sin præstegård.

den 5. dennes, dvs. den 5. januar.

person, som har bestået teologisk embedseksamen.